

Nro 4.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 13-dik napján 1795.
esztendőben.*

B É T S.

E' folyó hólnapnak 2 ikán következő Pat-
tenst adott és hirdettetett ki a' Fels. Császár;
Noha mindenkor hajlandók vagyunk, még akkor
is, a' midőn valakit büntetői kényszerítjük, a'
szelid eszközökkel való élésre: mindazáltal: kén-
telenek vagyunk a' mostani idő és környülatá-
sok közt ezen hajlandóságunkat meg változtatni,
és azon gonofzság ellen, a' melly a' Statusnak
köteleit, és abban a' közönséges isendességet, és
bátorságot egyenesen meg támadja, és így meg
háborítja a' polgári egvességet annak fő üzéljé-
ben, keményebb eszközökkel élni."

D

“Tagadhatatlan dolog, hogy mihelyt a’ Státusnak, költsönös kötelességgel tartozó tagjai közt való egység fel oldoztatik, azonnal minden magános embernek élete, ’s öröksége tárgyáa tételik az erőszak tételnek, mindenütt há rálni kell az igasságnak, a’ jó erköltsnek, és rendnek — félelem és nyomorúság lépnek azoknak helyekre, és egymás ellenségeive, üldözőive, és el nyomóiva teszik azokat, a’ kik ugyan azon egy hazának tagjai és polgári lévén, kötelesek volnának egymás barátjai és atyafijai lenni.”

“Meg vagyunk ugyan arról győztetve, hogy a’ mi kormányunkra bizattatott tartományok, egészlen gondoltatván, írtóznak az illetén gonofz tselekedetektől: találatnak mindazáltal imitt amott olly magánosak, a’ kik gonofz feltételek által vezetettvén, avagy bolond képzelődéseik által meg vakítottván, vagy elfközévé tévén magokat az ellenség plánumainak, illetén titkos végekre kötelezik magokat, és gonofz fel tétellel lévén, tellyességgel nem tekintenek a’ köz jóra, és boldogságra.”

“Annakokáért azoknak el rettentésekre, és veszedelemtől való meg mentésekre, a’ kik az illetén mind a’ Státusnak, mind polgár társaiknak veszedelmekre tzélzó indulatokra hajlandók lehetnének, a’ közönséges társaságnak tartozó kötelességünk szerént lejendő védelmezésére, ezenel azt mondjuk:

1. Hogy a’ Felség ellen való bünbe esik az,

a. A’ ki a’ Státus fejének személybéli bátorságát meg sérti.

b. A’ ki valamit ollyat akar mivelni, a’ melylyel a’ Státus Constitutiójának erőszakos meg változtatására, avagy a’ Státusnak veszedelembé való ejtésére, ’s öregbítésére tzéloz, akár titkos társaságokban, akár másoknak fel ingerlése, tanátsa, tselekedete, fegyver fogása, avagy a’ nélkül, az illetén gonofz fel tétélekre való titkos taná-

tsai, másoknak el tsabitása, kémlélései, szöve-
tsége, segedelme avagy másféle arra, tzelzó tse-
lekedetei által.

2. Az ilyen főben járó vétek, ámbar vég-
be ne vitetődjön is az, és semmi rozsz követke-
zése ne legyen is annak, halállal fog meg bün-
tettetni, melly a' bünösnek fel akasztatása által
vitetődik végbe.

3. Valaki az illyetén Felség ellen való bünre
tzelzó tselekedetet, kész akartva meg nem aka-
dályoztattya, annak részesévé teszi magát, és
hóltig való tömlöztre fog büntettetni.

4. A' ki az illy felség ellen való bünben esettet,
készakartva el mulattya az előjárónak bé jelen-
teni, hasonlóképen bünös, és hóltig való töm-
löztre fog sententziázni — Hogyha mindazáltal
elegendőképen meg vágyon arról győzettetve,
hogy ezen előjárók előtt való jelentésének el mula-
tása által semmi rozsz következés nem fog elközöl-
tetni, 5—10 elztendei tömlöz lesz a' büntetése.

5. A' ki közönséges belzédeiben való mérész
ócsárlása, írása, avagy rajzolásai által alkalmat-
osságot szölgáltat az igazgatás formája, az or-
szág constitutiója, és kórmánya ellen való békété-
lenségre, mint a' belső békeségnek meg háborít-
ója, a' felség ellen való bünt mivel, és 5—10
elztendei tömlöztre fog itiltetni.

“A' ki a' második tzikkelyben fel jegyeztes-
tett titkos, és a' felség ellen való bünre tzelzó
társaságba adta magát, hanem idővel meg bán-
ván tselekedetét, azon társaságnak tagjait, prin-
cipiumait, fel tételét, és tetteit, annak idejében
ki jelenti az előjáróknak, olly időben, a' mellyben
még titokba tartatott, és még akkor semmi kárt
nem okozott, annak büne és büntetése el fog en-
gdetteni,“

“Ezen rendelésünk által tehát mi el törüljük
azt, a' mi az 1787 ik elztendőben, Jan. 13 ik nap-
ján közönségessé tétetett, és a' bünökről, s bünre-

tésekről hozatott törvényeknek 41-ik és 48 ik cikkelyeiben bé foglaltatik, és minden széknek parantsollyuk, hogy a' jelenvaló törvénynek szoros meg tartásához szabják magokat. — Bétsben 2-ik Jan. 1795. II. Ferentz?

Hadi Történetek és Környüállások.

Gr. Wallis hadi Tármester, azt írja a' Fels. Cancelláriának Majlandból, Dec. 30 ikán: 1) hogy semmi bizonyos hírt nem vett a' Frantzia flottának Tulonból lett ki meneteléről. 2) hogy 8 napig tartott komor és vad idő alatt, annyi hó esett le az Apenninusi hegyek közzé, hogy a' Genudból oda járó posta, mindenkor 24 órával későbbben érkezik, mint a' jobb időben. 3). Hogy a' Frantziáknak ör állók is meg ritkultak a' hegyek közt, a' nagy hideg miatt; hogy seregeik közelebb nyomútanak a' tenger partjához; és hogy igen nagy puszítást tsinalnak közöttök az illetén időben uralkodni szokott tábori nyavalyák, n. m. a' fejer és vér has, a' rothasztó hideg, a' közönséges hideglelések, és azoknak veszedelmes következései 's a' t.

Egy alsó Rénus környékén költ levél beszéli, hogy Melas Generál egész corpusával együtt Mogunczia alá parantsolatott marsirozni Dec. 31-ikén — hogy a' Koblenzben lévő Frantziáknak annyi hólajaik vagynak, hogy nem győzvének tovább a' földbe temetések, a' Rénusba hánynyák a' holt testeket; hogy senkit által nem botosítanak már most a' vizen, báror honnyából ki költözött ember legven is az — hogy Mühlheimba egy Orosz tiszt ment volna, melly történetből azt a' következtést húzzák ki sokan, és talám nem is fundamentom nélkül, hogy Orosz seregek fognak a' Frantziák ellen marsirozni.

A' leg közelebb múlt posta napon költ M. Kurirnak 38 ik jappján azt írjuk, hogy valahányszor váhozattyaik a' Mogunczia körül fekvő Cs. Kir. seregek forpostyaikat, mindannyiszor mot-

kos szókkal illetik őket a' Frantziák; hogy a' Wurmzer huzárjai meg lehetösen bé torkolták őket, 's a' t. — E' tárgyról ekként belzéli egy későbbi Moguncziai level: Nem a' Frantzia forposztok motskolták, *úgymond*, a' Wurmzer huzárjait, hanem tsak egy Frantzia dragonyos, nem is mindnyájokat, hanem tsak egy káplárt, a' ki külső ör állóit vizitirozván, jó előre ment — Ezt látván a' Frantzia dragonyos, rútol motskolta, és egy szál kardra hivta ki a' káplárt. — Ez is nem vévén tréfára a' dolgot nem késett, hozzá vágatott, 's úgy föbe vágta dragonyos uramat, hogy egyszeriben le fordult lováról, 's lovát is magával el vitte. Mingyárt akkor ölzve gyüllött 30 Ftantzia, pajtások halálának meg boszszulására; a' Wurmzer káplárja 8 huzárt maga mellé vévén, közikbe vágott, egynehányat lováról le szabott, a' többit széllyel kergette, 's hármat el fogott — Ez a' vitéz káplár *Simon Jósefnak* hivatik, a' ki nemtsak itt, hanem már más történetekben is meg mutatta, hogy nem szokott maga árnyékától meg ijedni, mellynek tanúbizonyságát, az ezüst emlékeztető pénzt még most is nyakában hordja.

A' fellyebb emített újság darabnak 39 dik lapján írjuk, hogy *Károly* fő és *Albert* Saxoniai hertzegek, *Gr. Clerfayt* Moguncziába fognának menni, és az oda menendő Frantzia deputátusokkal ottan tanátskozni a' békességről, — Ennek a' hírnek a' fele igaz, a' fele hazug, és meg hazuttatják egy *Jan. 3 ikán* költ Frankfurti magános levél által, mellynek rövid summája ebből áll: hogy a' fellyebb nevezett királyi hertzegek ugyan ott vóltak, hanem viszta tértek előbbi *Hejdenbergben* lévő fő kvártélyokba; hogy a' Moguncziai védelmező készületeket jónak lenni találtak; hogy a' katonai őrizetben hívséget, bátorságot, és minden hadi szolgálatra, 's nyomorúságnak el viselésére való készséget tapasztaltanak; hogy ezen várnak (értsd a' Moguncziait) további védelmezésére való hafznos eszközöket és rendelé-

seket meg tették 's a' t. következésképen nem igaz, hogy oda Frantzia biztosok mentenek volna a' békességnek meg szerzése véget, és hogy ő Királyi hertzezségeknek világos parantsolatlyokra ellenek mondatik azoknak a' közönséges leveleknek, a' mellyekben az irattatott, hogy az ő Kir. hertzezségek Moguncziába lett utazásoknak vége lett volna a' Frantzia deputátusokkal lejendő békességes tracta.

Frigyes Belgyiom.

A' Hollandiai, nevezetessen a' Hágai levelek által tudósítatunk, hogy Dec. 22 ikén ismét újabb próbát tettek a' Frantziák a' *Waal*-vizen való által menetelek végett a' *Cappeli* erősség mellett. Minthogy magok a' Frantziák a' jégén való sikárkózáshoz nem igen értenek, azt a' Batáviai légiót küldötték előre, a' melly többnyire Belga patriotákból áll, és a' Fr. republica szolgálattában vagyon. — Ezek a' háladatlan emberek sikarló vas patkóikon egész *Heusdenik* mentenek a' jég hátán, mellyet jókor észre vévén a' Várbeli őrizet, olly kemény flinta és kártáts tüzet adott egyszeriben reájok, hogy kéntelen voltak a' sikárkózók egynéhány pajtásaiknak a' jég tejetén való hátra hagyásával visszafutni. Minthogy pedig már a' Frantziáknak is értésekre esett, hogy a' Hollandiai Státusok békesség szerző követeket küldöttek Párisba, és hogy parantsolatlyok legyen a' Hollandus seregeknek magok *defensive*, az az, védelmezőképen való tartásokra, nem igen telznek több próbát a' segyver szűnés idejének elteléséig, sőt, a' mint hallatik, már is Antverpia környékére mentek cantonirozó kvártélyba. A' Hollandus seregeknek némelly része, nevezetesen a' Helvetus és Hollandiai gárdák, a' *Mosa* vizének jobb oldaláról, a' *Waal* vizének bal partyára mentenek által, mellynek kiváltképen való oka e' lehet, hogy, ha a' *Mosa* vize is befagyva a' mostani hideg időben, tehát szükséges

védelmesző cordont, avagy lineát vonhassanak a' *Waal* tulsó partján.

Bergen-Op-Zoomban, és *Brédában* is, az a' parantsolat tétetett közönségessé, hogy az ottan lévő katonai őrizetek csak defensivé legyenek, de azomban szemesen vigyázzanak a' Frantziákra, és valamint eddig, úgy ennekutánna se engedjék meg, hogy akármi névvel nevezendő eleség vitetessen számokra.

Noha elegendő hajlandóságok vagon a' Frantziáknak, a' Hollandiai Státusokkal való meg békéllésre; de mivel el kerülhetetlen szükségek vagon a' kenyérre és eleségre, kéntelenek a' Hollandiai tartományokban keresett szerentséjeknek további folytatására — másként el nem kerülhetik a' pusztító dög halált. — Ennek el távoztatására meg parantsolta *Pichegrú* Francia Generál a' kormánya alatt lévő seregeknek, hogy akár mennyiben kerüllyön, ne gondoljanak vele, tegyenek újobban próbát a' *Waal* vizén való által menetel véget, mellyet hogyha nem miveéndenek, ő maga a' Commandót le teszi, és a' *Arcon* Generálnak fogja azt által adni.

A' Hollandiai Brabancziában lévő Fr. ármádiák előre nyomúltak, 's körül kerítették *Brédát*, *Berg op zoomot*, *Willemstádot*, *Klundertet*, és *Gertruydenberget*. — *Brandsen* úr, a' ki a' Francziákkal való békesség szerzés véget Párisba küldetett, *Rotterdámban* meg betegedett, hanem csak ugyan előre el küldötte maga titoknokját.

Olasz Ország.

Mostan tsendesség vagon Olasz Országban, mind az egygyik, mind a' másik hadakozó fél téli kvártélyba szállott, lehetetlen is az Olasz Országi magas hegyek közt télen esni szokott nagy havak miatt valamit mivelni. — A' téli kvártélyba ment Austriai és Sárdinai seregek, akként

vagynak helyheztesve, hogy mindenkor fzemelken tarthattyak az ellenséget. Az elsőbb 30000, az utólsóbb pedig 3035 ezer emberből álló. — Az O az Országai Francia armádia, a' melly többtme a' Genuai respublica földjén fekszik, 25000 emberből álló, csak nem minden szükséges esedzi nélkül szükolködik, mellynek oka a' papíros pénz, mellyen 100ból hetvent veszt a' kereskedo.

A' Genuai és Velencei respublicák alhata-
tatossan meg a' arnak neutralisi alkotmányok mel-
lett maradni. Egy Genuából Livornóba küldetett
Kurir azt a' hírt vitte oda, hogy a' Touluni Fran-
cua Flotta már ki repült a' nagy tengerre; ahöz-
kepsi Hotham Ang us admirális mingyárt egyne-
helyy recognoscirozó hajókat küldött ki, és Dec.
21 ik napján maga is ki ment az Angliai Flottá-
va. a' Livornói ki kötő helyből, minekutánna
mindennemű eseséggel hősegesen meg rakta vól-
na azt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hogy a' Toskánai nagy hertzezség ő Királyi
hertzezségével egygyütt örvendezhessen, és a'
szüleit nagy hertze gért hálákat adhasson a' min-
dehatónak, egy Dec. 15 ikén ki hirdettetett pa-
rantsolat által, négy napig tartó törvénszék szü-
rés, Dec. 17 dik napjára az egész hertzezségben
Te Deum Laudamus, Florenziában magában pe-
dig harmad napi mesterséges tüzelés, lövöldö-
zés, és vendegeskedés rendeltetett. — E' mellett,
ki vévén a' nagy bünösöket, minden azon tarto-
mányban vólt rabok szabadon botsátattak.

Ostrzoowban Lenovel Országnak egy közép-
szerű városában múlt Decembernek közepe tájján
illyetén Izomorú történet esett. — A' polgár mes-
ternél, mintegy 70 font puskaapor vólt le tétetve,
mellyből egy kaveset ki vévén, gyermekeinek je-
lenlétekben próbát tett, ha szárazé, és veté lán-
got? Ezek az ártatlan gyermekek is szüleiknek
jelen nem létekben, próbát tesznek a' puska por-
ral, a' melly lángot vetvén, a' gyermekeket meg-

ölte, és a' házat is széllyel szakasztotta. — A' szolgálonak mind a' két lábát el tépte, és 200 lép-
nire vetette ki.

Warsóviának jelenvaló szomorú állapottyá-
ról, tsak nem minden onnan jött levelek egy for-
mán befélnek, és azt erőssítik, hogy Prága ne-
vezetű külső városának Oroszok által lett el vé-
tetésekor 15000 embernél több veszett el. — Még
most is igen nagy szüksége vagyon mind a' gabo-
nának, mind egyéb szükséges eseségeknak.
Ezen városnak eseséges tárai *Podlachia* és *Ly-
thwania* az eddig való nyughatatlanság és in-
surectió által annyira ki üresítettek, 's úgy el pufz-
tattak, hogy azoknak lakosai, kenyér, köntös,
és hajlék nélkül imitt amott lappanganak, és so-
kan meg emésztenek az éhség miatt. — Az Orosz
seregek 468 ágyút nyertek 's vettek el a' Lengyel
insurgensektől. — A' szokás szerént még most is
minden vasárnap udvarlására mennek a' király-
nak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frantzia Ország.

A' szegény aristocraták, a' kik nem kis szám-
mal vagynak még most is a' Franczia nemzet közt,
minden változásokra igen figyelmetesek szoktak
lenni, és még most is az a' jó reménység táplál-
lya őket, hogy ha mind későre is, de tsak
ugyan be tellyesfik a' kegyelmes egek az ő ki-
vándságokat. — Sokan úgy vélekednek a' Convent-
nek mostani mértékletes tagjai felől, hogy azok
az 1791 *dik* esziendei első Constitutiónak jó fun-
zamentomra való tételében foglalatoskodjanak;
mások úgy gondolkoznak, hogy egy bizonyos
számból álló Tanátsot akarnak ki nevezni, a' Fran-
tzia respublikának kormányozására.

A' ki minémű mértékkel mér másnak, ugyan
olly mértékkel fog néki vizsgálja méretetni. Ez az
evangyeliomi igazság, a' gonosz Jakobinusokban
is bé-tellyesedett, a' kik éppen akként üldöztet-

nek most Frantzia Országban, mint a' miképen ők üldöztek ennekelötte másokat, tsak nem minden közöséges hivatalokból, adminisztrációkból, commissiókból, sőt még a' kereskedők társaságából is ki rekesztetnek, egy emberséges ember se akar velek társalkodni, minden újjal mutat reájok, 's ezt mondja: *Hic niger est, hunc tu Romane caveto*, az az: *kerüld ezt a' bélyeges lelki esméretű embert.*

A' Lucifer setét országában sem lehetett volna a' *Foederalismus*nál gonoszabb és veszedelmesebb nevet találni. Ezen átkozott szónak segítségével 50000 Frantziánál több küldetett a' más világra. A' Conventnek a' gyanús személyek ellen hozatott végzése után, egyszeriben 44000 revolutionális székek állítottak fel Frantzia Országban, és az Egyiptomi sáskák sem tettek nagyobb pusztítást; 's nem okoztak több nyomorúságot, mint ezek a' gonosz commissiók, mellyeknek eredetét egyedül a' vérszopó *Roberspiere* gonosz ágya velejének lehet tulajdonítani. Ezeknél a' revolutionális székeknel lévő Birák töbnyire olly ostoba emberek voltak, a' kik azt sem tudták, mitsoda fán terem a' *Foederalismus*. — Hogyha a' paraszt meg haragutt szomszéd társára, avagy hogyha feleségét meg szerette, jószágát, barmát, házát, szántó földjét meg kívánta, mint foederalistát elvádolta, és ez egyszeribe meg fogattatott, és vagy mingyárt meg gyilkosított, vagy sokáig kellett néki a' tömlőtzenekén ülni. — Hogyha valamely gazdag kereskedő *foederalismussal* vádoltatott, elég oka volt halálra való sententziáztatásának. — A' ki az illyetén gonosz revolutionális szék ellen tsak leg kissebbet szólott is, *foederalistának* tartatott, 's mint ollyan, minden törvény nélkül halálra íteltetett. — A' revolutionális székeknek szolgáltyára rendeltetett katonák minden foederalismussal vádoltattakat el fogtak, pintzéjeket ki üresítették, pénzeket, assignatájokat el vették, ifjú feleségeiket, hajadonaikat meg fertelmesítették, önnön magokat pedig, mint a' Fr.

respublika ellen öfzve esküttek guillotiniroztat-
ták, egy szóval, talán solia sem találta az embe-
ri agy ennél gonofzabb elzkött az emberi nem-
zetnek vesztegetésére, még pedig a' 18-ik meg vi-
lágosodott században, a' mellyben több emberi
érzékenységnek és felebaráti szeretetnek kellett völ-
na az emherekben lenni, mint ennekelötte: *O tem-
pora! o mores!*

A' nem régiben guillotiniroztatott Nantesi
Néro, *Carriere*, a' revolutionále forum eleibe
idéztetvén, új köntösben jelent meg. Ezt látván
egy furtsa eszü ember: *Carriere*, úgymond, a'
Sámson testéhez szabatta új köntösét, (*Sámson*-
nak hivattatik a' Párisi conventionális hóhér) elő-
re látván, hogy ezt tovább fogná ez, mint ön-
nön maga viselni. Ennek a' derék mester ember-
nek neve alatt, egy versekből álló kis könyvetske
jött ki *Carriere* halála után, mellyben azt tuda-
kozza a' revolutionále fórumtól: *Carriere* lészén
e' a' guillotiniroztatásban az utolsó, és le te-
gye ő eddig híven viselt hivatallyát? a' melly
kérdésre ez a' válasz adattatik: Nem, *úgymond*,
mivel még *Barrere*, *Billaud*, *Vadier*, *Amar*,
és *Collot* is guillotiniroztatni valók.

A' Nantesi lakosok azt írták a' Conventnek,
hogy a' Vendei Rojalistáknak ki hirdettetett pardon,
nemcsak azon osztályban, hanem a' Nantesi la-
kosoknak is rendkívül való örömet okozott; hogy
a' Rojalisták lassan lassann vízfza térnek hon-
nyaikba; hogy lakos felebaráttyaikkal meg bé-
kéllyenek, és hogy ezen szeléd elzköznek, t. i. a'
köztök ki hirdettetett pardonnak sokkal több hasz-
na lészén, mint mindeu eddig ellenek viseltetett
véres hadakozásoknak. — A' Lyoni lakosok is,
várások előbbi nevének vízfza adattatása után,
seregestől mennek vízfza, a' kik nem tsak nem
üldöztetnek, hanem inkább sok pénzbeli segítsé-
get nyernek fábrikäiknek fel állításokra.

Dec. 16-ik napján, a' többek közt azt végzet-
te a' Párisi Convent, hogy azok az előbbi kirá-
lyi árendások, a' kik meg bizonyíthatják, hogy
sem ök a' nemzeti kints tárnak semmivel nem tar-
toznak, sem ez semmit nem kívánhat tőlök, nem
csak előbbi szabadságokba, hanem örökségeiknek
birtokába is vizsgálja helyheztesse. Ellenben a'
kik e' két pontot meg nem bizonyíthatják, ennek
utánna is fogva fognak tartattatni.

Dübois - Crance, azt mondotta a' köz jóra
ügyelő Commissionnak képében, *Dec. 15-iken* a'
Conventnek, hogy a' Frantzia republica fegyve-
rének szerentéseje, az el foglaltatott tartományok-
nak további védelmezése, és a' nemzet ditsősé-
gének, 's hatalmának öregbedése azt kívánnyák,
hogy a' Frantziák ellen hadakozó Fejedelmek
ellen indítatott háború tovább is folytattason. —
Duquesnoy is azon értelemben vólt, 's azt mon-
dotta, hogy mind addig kellene a' Frantzia rep-
ublica ellenségei ellen hadakozni, valameddig
ezek békességet nem kérnének amattól (Ez ugyan
mind halzontalan és fundamentom nélkül; való
kérdés). Továbbra hogy a' Frantzia republi-
ca keresett győzedelmeinek további fenn tartásá-
ra, és öregbítésére, egy átallyában szükséges a'
republica ármádiáját szaporítani, a' melly végre
leg alkalmasabb vólna a' jelenvaló tél. — Hogy
ha az illetén beszédekből következést lehetne
húznunk, úgy gondolkozhatnánk, hogy a' Fran-
czia republica mostani kórmányozóinak kevés
hajlandósága, és kedve vagon a' békességre. —
De hiszem, még mutattuk már a' múlt postán
költ Kurirunkban, hogy egy hadakozó nemzet
sem óhajtya annyira a' békességet, mint a' Fran-
tziák, tulajdon tapasztalásaik által tanítatván,
melly nagy kárára legyen a' nemzetnek a' hada-
kozás, akár politika, akár erköltsi, akár oeco-
nomica környül állásait tekintsük. — Ennekfelet-
te a' szegény Frantzia katonák, a' kik négy elz-
tendőtől fogva az életnek sok vizontagságain men-

senek által, inkább kívánnának feleségeikkel és gyermekeikkel együtt a' meleg szobában fűtözni, mint a' téli Campánia alatt a' hó és jég tetején fagyoskodni.

Azon vádoló levélben, melyet az előbbi köz jóra ügyelő Commissió ellen ki adott *Lecointre*, *Camtonnak* is sok törvénytelen dolgok hányatnak ízemére. A' többi közt, hogy ő egyszer így szólott volna Carrierhez: "Mitsoda eszköz által kelletik 14 ármadiánknak illendő zsóldot fizetni? a' guillotine által. — Mitsoda eszköz által kelletik a' meg sebesítetett katonáknak károkat ki pótolni? a' guillotine által — mitsoda eszköz által kell a' republikának szörnyű adósságát ki fizetni? a' guillotine által — Az előbbi köz jóra ügyelő Commissiónak jegyzése szerént, 32000 emberre ment Frantzia Országban a' fogságra vitetett személyeknek száma. — Dec. 24 dikén azt a' fel tételt javasolta egy polgár a' Conventnek, hogy a' Frantzia republica népességének szaporítására 5600 hajadont kellepe ki házastítani, és egynek egynek 500 livrát adni a' nemzeti kintstárnak kára nélkül.

Egy Párisi közönséges levélből azt olvassuk, hogy Január. első napjától fogva 1792-ik esztendőben, egy millió és 778000 ember tétetett requisitióba, az az: parasztotott fegyvert fogni; de a' kiknek nagy része isten jóvóltából immár a' föld alá temettetett. — Ezek közül 119000 még ellenséget sem látott; 53000 el szökött; 367000 a' tábori ispotályokban meg holt; 610000 az ellenség előtt el hullott, hát még hány ezer ment honnyába vizsgálja keze, lába, orra és füle nélkül? hány ezer guillotinirozottatott? hány ezer lövetett agyon, hány ezer fojtatott a' vízbe *à la Carriere*? hány ezer ölte meg egymást a' Vendei Olztályban, Kiss Britanniában, és Provinciában? úgy hogy a' revolutiónak kezdetétől fogva 4 millió emberrel kevesebb, lakos vagyon a' kik még sok esztendőig élhettek, e' világot szaporíthattak, és

házajoknak használhattak volna. Erre gondoltom azt mondanák a' mostani Frantzia demokráta, a' mit mondott volt ez előtt való időkben egykor egy fejedelem, a' midőn egy valaki azt hánytá volna szemére, hogy miatta igen sok ezer ember vesz el: közönnység meg, úgy mond, hogy jó idején meg szabadítottam őket e' világi nyomorúságtól. — Szép vigasztalás a' fijaikat, férjeiket, jegyeseiket, és szeretőiket gyászoló rokonokta nézve.

A' Tolusai *Julien*, kinek neve gyakorta előfordult a' revolutiónak kezdetétől fogva, a' Frantzia nemzet históriájában, levelet irván egy kietlen helyről a' nemzeti képviselőkhöz, azt kívánta, hogy ismét vétettetne fel a' Conventbe. — *Kellermann* Generális is, a' ki hívségtelenséggel vádoltatván, egynehány elztondeig tömlőtben ült, de már most artatlannak lenni találtatván, szabadon bocsátatott, azt praetendállya, hogy tétessen vizsgálza előbbi vezéri rangjába. Mind a' kettőnek levele a' köz jóra ügyelő Commissióhoz küldetett. — *Legros* Generál, a' ki fogságba esvén meg lövöldöztetett, mint mártíromságot szenvedett jó patrióta, méltónak lenni íteltetett a' pantheonnak ditsőségére. — *Sieyes* abbas, a' ki ennekelőtte a' tudományokra ügyelő Commissiónak tagja vala, bútsút vett hivatalától, 's helyette *Delair* polgár, néhai *Rousseaunak* belső barátja rendeltetett annak folytatására.

Lengyel Ország.

Az Orosz Birodalomban 96875 rekrutát parantsolt a' Felső Császárné rekrutiroztatni, ennek két harmad része már ki állitatott, és hatona öltözetben 's fegyverben vagyon. — A' *Brünek* Generál Major kormányára bízott Prussziai armádia a' Lithvániai nagy hertzezségben fog téli kvártélyban lenni. — *Kolontay* néhai Lengyel Kancel.

larius, és *Madalinsky's Zayonczeck* Generálok Gallitziában le árestaltattak. — Az elsőnél 2000 arany találtatott, a' honnan azt a' következést huzzák ki némellyek, hogy ő sok pénzt hozott ki magával Lengyel Országból, és ott a' hol, bátorságos helyen le tette. — Azokkal az insurgents LengyelGénéralisokkal, és hadi tisztekkel, a' kik önként meg adták magokat az Orosz seregeknek, és előbbi esküvések szerént meg hódoltak, rendkívül szépen bánik *Szuwarow* Feldmarsal, *Dombrowsky* Generalist mások felett meg külömbözteti, és betsülli — *Wawrzewsky* Generalis, és a' Lengyel insurgált seregeknek, *Kosciusko* el fogattatása után fő Vezére, tellyeséggel nem akarván a' revolutionális résznek le tett hitét vissza húzni, *Kiówiába* vitette. — *Gr. Potocky Ignác*z, még most is *Warsóviában* vagyon, és noha mindenütt szabadon járhat, de azomban szüntelen szemen tartatik. — Házánál mindenkor egy tiszt és hat köz ember vigyáz reája. — *Mostowski* Wajda, és más fő Lengyelek Orosz katonák által kísértetvén, jószágaikba vitettek, banem irántok is az a' parantsolat adattatott a' hozzájok leg közelebb lévő Orosz seregek Commandirozóinak, hogy meg ne engedjék őket az Országból ki menni. — A' *Warsóviai* Orosz Commendáns kemény büntetés alatt meg parantsolta, hogy 24 óra alatt minden Orosz desertorok adattassanak ki. — Az ott uralkodott nagy drágaság és szükség ezen hadi vezérnek okossága, és bölts rendelései által nagyon meg kissebbítetett

Europának északi Tartományaiából.

Kosciuskónak el-fogattatásától fogva sürnen járnak a' Kurírok *Stockholm* és *Koppenhága* közt. — Nem tsuda, azt mondja egy közönséges levél, mivel Lengyel Országnak mostani állapotja, és talám nem sokára következendő fel olztattatása által nag, seb fog üttetni a' Svéciai és Dániai Státusoknak testén. — Mind a' két udvar eleve el-

látta azt, hogy az Orosz és Prufsziai Birodal-
moknak nevedések által nékiek soha semmi al-
kalmatosságok nem lehet magok hatalmának öreg-
bí ésére, sőt mindenkor tarthatnak *a' non puta-
ram* tól. Ez az oka, hogy már most egészen
Austriához akarják magokat kapcsolni, és talán
több hasznát is fogják venni, mint a' Franciaák-
kal való neutrhlitasoknak.

Portugallia.

A' múlt Nov. 10-ikén, estéli 8 óta tájban,
az *Ajúdai* királyi palotában a' Brasiliai hertzeg
aszszony szobája alatt tűz támadt, 's olly hírte-
len el hatalmazott, hogy már éjfel után egy óra-
kor az egész királyi palotát porrá és hamuvá vál-
toztatta. Az illetén nagy szerentsétlenség között
szerentsének lehet tartani, hogy mind a' királyi
familia, mind az udvari tselédek meg meneked-
tek a' veszedelemtől, a palotában való drága kö-
vek és gyöngyök is ki vitettek, de a' szobában volt,
és onnan a' kertben vitetett drága házi bútorok,
a' tűznek hévsége által mind semmivé tétettek. —
A' királyi palotának lakosai közül ugyan senki
sem; de a' tüzet óító mester emberek közül 9-en
vesztették el élteket. A' Brasiliai hertzeg asz-
szony, a' ki már hat pólnapról fogva teherben
vagyon, rendkívül való bátorságot 's állhatatos-
ságot mutatott, és másokat is vigasztalt ezen ve-
szedelem közt.

D. D. S.